

Π Α Λ Η Ε Σ Α Ν Α Μ Ν Η Σ Ε Ι Σ

ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΗ Έκπομπή διά τήν 18 ἡμ
Μ α ρ τ ί ο υ 1973, ἡμέραν Κ Υ -
Ρ Ι Λ Κ Η Ν καί ὥραν 20.00 -20.30

Τήν ἔκπομπήν παρουσιάζουν ὁ ΚΩΣΤΑΣ
ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ καί ὁ ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΓΙΑΝΝΟΥ -
ΚΑΚΗΣ, Τραγουδοῦ ἡ ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ.

Σαρακοστή
ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ ~~Σαρακοστή~~ Γιάνιο μου ἀγαπητέ. Τέλειωσε τό Καρναβάλι καί
ἄρχισε ἡ Ἁγία καί Μεγάλη Τεσσαρακοστή καί ἀξίζει νά θυμη-
θοῦμε τούς στίχους τοῦ παλαιοῦ σατυρικοῦ :

Τέλειωσε πιά τό Καρναβάλι - κι' ἐμπήκε ἡ Σαρακοστή
κι' ἠσύχασαν μικροί μεγάλοι - κού εἶχαν ἐκτροχιαστεῖ.
Θά ἠσυχάσῃ κι' ἡ ψυχὴ μας - πᾶνε οἱ τρέλλες οἱ παλιές
καί θά 'ναι μοναχὴ τροφή μας - ὁ ταραμᾶς καί οἱ ἐλιές.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Θά σοῦ φανῆ παράξενο ἀγαπητέ μου Δημήτρη, ἂν συνεχίσω ἐγώ
αὐτούς τούς παληούς ἀθηναϊκοὺς στίχους...

Μελαχροινὴ μέ τίς ἐλιές - μοῦ 'πες νά τό πιστέψω
πὼς ξέχασες ἀληθινά - τίς τρέλλες τίς παλιές
μιὰ κι' ἦρθε ἡ Σαρακοστή - καί πρέπει νά νηστεψῶ
θά ξαναπέσω ἀγάπη μου - καί πάλι στίς ἐλιές...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Βλέπεις λοιπόν πὼς ἀντιδρούσαν οἱ παλαιοὶ σατυρικοί. Σέ κᾶ-
θε ἐποχὴ βρίσκανε τί θά ποῦνε γιὰ νά κάνουνε κέφι. Καί συνεχί-
ζει ὁ παλαιὸς εὐθυμογράφος ...

Ἄλδιληρη Ἄποκρηα, παιδεύτηια, κουράστηια
κι' ἕνα φιλι δέν μοῦ ὄωσες, μικροῦλα μου τρελλή
καί μπήκε ἡ Σαρακοστή κι' ἐπῆγα καί κολάστηια
καθαροδευτεριάτικιο στό πῆρα τό φιλι...

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Εἶπαμε νομίζω στήν τελευταία μας συνάντησι τί γινότανε τήν
Καθαρὴ Δευτέρα. Οἱ ἀθηναῖοι, ξενυχτούσανε τήν τελευταία Κυρια-
κὴ καί πηγαίνανε στά Κούλουμα συνέχεια μέ τά νηστήσιμά τους.

- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τί κουβαλούσανε δέν περιγράφεται. "Εβλεπες δυό τρεις οίκογένειες, μιá συντροφιά δηλαδή από είκοσι - τριάντα πρόσωπα, μπαμπάδες, μαμάδες, πεθερικά, παιδιά, μικρά, μεγάλα, κουτσούβελα, νά χύνονται ~~απλά~~ στους δρόμους, γιά νά πᾶνε στά Κούλουμα. Τί κουβαλούσανε μαζί τους δέν περιγράφεται. Παιέττα, παιεττάκια, κουτιά, τενεπεδάκια, δσανκούλια, σακουλάκια, νταμιζάνες, κουμάρια, πλεξοῦδες κρομμύδια, σιόρδο φωμιά, λαγάνες κι' ἕνα σωρό ἄλλα φαγώσιμα
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Φαντάζομαι ὅτι στό σαρακοστιανό φαγοπότι, τόν πρώτο λόγο θά εἶχανε τά τουρσιά, πιπεριές, τουρσιά διάφορα, βολβοί...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Κυρίως οἱ βολβοί καί ἡ ταραμοσαλάτα...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Ταραμοσαλάτα σπιτική βέβαια, ~~ἀλλά~~ ὄχι ἀπό τόν μπαλιάλη σέ κεσεδάκια ^{ὅπως} ~~ἀπλά~~ σήμερα.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ταραμοσαλάτα σέ κεσεδάκια ; Δέν εἴμαστε καλά. Τέτοιες πολυτέλειες δέν ὑπῆρχαν τότε. Ἡ ταραμοσαλάτα ἦτανε σπιτική πάντα καί μάλιστα, εἶχανε ἀμιλλα οἱ ἀθηναῖες νοικοκυρές, ποιόφτανε τήν καλύτερη καί πιό πικάντικη ταραμοσαλάτα.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Καί ὅλοι αὐτοί οἱ πανηγυρισταί τῆς Καθαρῆς Δευτέρας, πηγαίναν στίς στήλες τοῦ Ὀλυμπίου Δεῦς γιά τά Κούλουμα ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ὅχι καί ὅλοι... οἱ περισσότεροι ἀθηναῖοι πηγαίνανε στήν Κολοκυθοῦ, στά περιβόλια ὅπου ὑπῆρχαν καί μερινά μαγαζάκια, γιά ὅσους δέν θέλανε νά καθήσουνε στό γρασίδι, ἀλλά σέ τραπέζια. Δέν ἦτανε λίγοι φυσικά πού δέν πηγαίνανε στήν Κολοκυθοῦ, ἀλλά σέ ἄλλες κοντινές ἐποχές, στήν Καλλιθέα ἢ στό Μοσχᾶτο πού τότε δέν εἶχε παρᾶ περιβόλια καί μερινά καλυβόσπιτα ὅπου κατοικούσανε οἱ περιβολάρηδες.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Κι' ἐκεῖ πιά στά περιβόλια βρίσκανε σέ ἀφθονία καί τά σαλατινά τῆς ἐποχῆς : Κάρδαμο καί ρόκα καθώς καί φρέσκα κουκιά πού τά δευατίζανε κυριολεκτικᾶ οἱ ἀθηναῖοι.

- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Όπως εἶπαμε τὴν περασμένη Κυριακὴ καὶ ὅπως εἶναι γνωστόν, αὐτὰ τὰ γλέντια τῆς Καθαρῆς Δευτέρας, δέν εἶχανε τίποτε τό θρησκευτικό, μὰ ἦτανε μιά συνέχεια τῆς τελευταίας ἀποικρηάτικης Κυριακῆς...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Μιὰ διασιέδασις, νά ποῦμε, ἀπό κεντημένη ταχύτητα.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ἄκριβῶς καὶ μπράβο Γιάνιο γιὰ τὸν χαρακτηρισμό πού ἔδωσες. Ὁ ἀθηναῖος, ~~εἶπε~~ ἤθελε νά ἐορτάσῃ τὴν ἔναρξι τῆς Σαρακοστῆς πού ἐπιβάλλει νηστεία καὶ προσευχή, μὰ ἀπό κεντημένη ταχύτητα, πῆγαινε στά Κούλουμα καὶ πιστεύοντας ὅτι ἀρχίζει μιά περίοδος περισυλλογῆς, ^{τό ῥιχνε} ~~εἶπε~~ ἔξω καὶ τό γλεντοῦσε... καὶ μάλιστα, μέ γενναία κρασοκατάνυξι.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Μὲ ἄλλα λόγια, ἔφευγε μεθυσμένος ὁ ἀθηναῖος ἀπό τό ξεφάντωμα τῆς Κυριακῆς καὶ πῆγαινε νά ξαναμεθύσῃ στό σαρακοστιανό γλέντι τῆς Καθαρῆς Δευτέρας.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ἄκριβῶς καὶ πάντα μέ συνοδεία μουσικῆς. Ὅλες οἱ ρομβίες, οἱ λατέρνες, τὰ μαντολίνα καὶ οἱ κιθάρες τῆς Ἀθήνας συνοδεύνε τοὺς ἀθηναίους στά Κούλουμά τους, ἐκτός ἀπό τὰ γύφτικα βιολιά καὶ τὰ ντέφια πού ξεκιννοῦσαν ἀπό τὰ Πετράλωνα γιὰ νά κερδίσουν μερικὲς δραχμὲς στά μέρη ὅπου γινότανε ξεφάντωμα.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Πανδαισία ~~καὶ~~ λοιπόν, πανδαισία φαγοποτικὴ καὶ μουσικὴ. Ἦθελα ὅμως νά ἤξερα τί παίζανε ὅλες αὐτές οἱ ρομβίες, οἱ λατέρνες καὶ τὰ γύφτικα βιολιά.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τί ἄλλο ἀπὸ τό ρεπερτόριο τῆς ἐποχῆς. Καὶ φυσικὰ γύρω στά 1910, ἔδω κι' ἐξήντα τόσα χρόνια, κάθε συντροφιά διεσιέδαζε χορεύοντας καὶ τραγουδώντας τό περίφημο εὐθυμο τραγουδάκι τοῦ καιροῦ : Δέν σέ θέλω πιά...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Ναι, ναι, ναι... Ἀπὸ τὰ πολλά πού μοῦ ἔχεις κανωμένα, δέν σέ θέλω πιά... δέν σέ θέλω πιά... Μὲ τὴν εὐκαιρία αὐτή, ἄς μᾶς τό τραγουδήσῃ καὶ ἡ φίλη μας Κλειώ τό πεταχτό αὐτό τραγουδάκι.

ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ (Μέ συνο δεία πιάνου)

Ἄπό τὰ πολλά
πού μου εἰς κινωμένα
δέν σέ θέλω πιά,
δέν σέ θέλω πιά...

Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Ἔχω μιὰ ἀπορία Δημήτρη. Τώρα πού μιλούσαμε γιά σαρκιοστιανά καί σαλάτες, ρόια, κάρδαμο καί φρέσκα κουνιά, θυμήθηκα μιὰ λέξι ἢ μάλλον δύο λέξεις πού τίς ἔχω ἀκούσει ἀπό κάποιοι παλιό ἀθηναῖο.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τί λέξεις εἶναι αυτές ;

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Θά σοῦ πῶ. Ἐνας πολύ παλαιός ἀθηναῖος, μου ἔλεγε ὅτι ἡ γιαγιά του πού εἶχε ζήσει στήν ἐποχή του Ὀθωνος, πήγαινε μέ τήν μητέρα της, τήν προμάμη του δηλαδή καί μαζεύανε βροῦβες τοῦ Ὀθωνα. Τί ἦτανε αὐτός οἱ βροῦβες τοῦ Ὀθωνα ; Καμμιά ποιητική μῆπως τῆς βρούβας ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ὁχι, βροῦβα συνηθισμένη ἦτανε.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Καί γιατί τήν ἀποκαλοῦσανε ἔτσι : Βροῦβα τοῦ Ὀθωνα ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Αὐτή ἡ ὀνομασία εἶχε δοθεῖ στήν κοινή, τήν κοινοτάτη βροῦβα πού ὁμολογουμένως ἦτανε ἀπό τὰ καλύτερα σαλατικά, πρὶν ἑκατόν δέκα χρόνια, γύρω στά 1860 καί νωρίτερα ἀκόμη, ὅταν ἡ ὁδός Σταδίου δέν ἦτανε ἀκόμη δρόμος, ἀλλά βαθύ χαντάκι, ρέμμα.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Καλά, τί σχέσι ἔχει τό χαντάκι τῆς ὁδοῦ Σταδίου μέ τήν βροῦβα ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μή βιάζεσαι Γιάγκο καί θά σοῦ πῶ. Χαντάκι λοιπόν ἡ ὁδός Σταδίου πού κατέληγε σ' ἕνα ἐρημιό πλάτωμα, τήν σημερινή πλατεῖα Ὀμονοίας, ὅπου δέν ὑπῆρχε οὔτε ἕνα σπίτι, οὔτε καλῦβι κἄν. Ἐκεῖ, τήν ἀνοιξι ἔβγαινε βροῦβα ἀφθονη καί οἱ ἀθηναῖες ξεινούσανε ἀπό τήν Πλάνα, τό κέντρο τῆς Ἀθήνας, νά πάνε ἐκεῖ κάτω γιά νά μαζέψουνε βροῦβες.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Μά τί σχέσι ἡ βροῦβα μέ τόν Ὀθωνα ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ἀπλούστατα. Ἡ σημερινή πλατεῖα Ὀμονοίας, πρὶν ὀνομασθῆ πλατεῖα Ὀμονοίας, λεγότανε πλατεῖα Ὀθωνος... οἱ ἀθηναῖες λοιπόν...

- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Τώρα μπήκα στό νόημα. Οί άθηναϊες μαζεύανε βροϋβες τής πλατείας "Οθωνος, πού γιά τό συντομώτερο τίς λέγανε : Βροϋβες τοϋ "Οθωνα. "Ετσι λύθηκε αύτή ή άθηναϊκή μου άπορία πού είμαι βέβαιος ότι θά ήτανε άπορία πολλών άθηναίων. 'Αγαπητέ μου Δημήτρη σ' εύχαριστοϋμε κι' έγώ και οι άλλοι γνωστοί και μή.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Κι' έγώ εύχαριστιέμαι πού σ' εύχαρίστησα. Καμμιά άλλη άπορία ;
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ "Ας ποϋμε λοιπόν ότι σήμερα είναι ή ήμέρα τών άθηναϊκων άποριων. "Ολοι μας ξερομε στην όδόν Πατησιων, τήν γνωστή πλατεία 'Αμερικης...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Ασφαλως κι' έγώ μάλιστα, μαντεύω τήν έρώτησι πού θά μοϋ κάνης και τήν άπορία πού έχεις Γιάγκο.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Είμαι βέβαιος ότι τό κατάλαβες. Γιά ποιόν λόγο ή πλατεία 'Αμερικης είναι πιο γνωστή σαν πλατεία 'Αγάμων... Δέν είναι παράξενη αύτή ή όνομασία : Πλατεία 'Αγάμων... Γιατί ; Τί σχέσι έχουν οι άνύπανδροι μ' αύτήν τήν ωραιότατη και τόσο κοσμική σήμερα πλατεία.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καλά πού είπες τήν λέξι ; σήμερα. Σήμερα είναι κοσμική, κοσμικωτάτη πλατεία, μέ καταστήματα περίφημα και πολυτελέστατα μά ζαχαροπλαστεία επίσης πολυτελή και βουτηγμένα στό φώτα και στό κρύσταλλα .. Σήμερα. "Αλλοτε όμως ;
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ "Αλλοτε, φαντάζομαι ότι θά ήτανε έρημιά, σε χρόνια παλαιότερα.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Ερημιά, δέν θά πη τίποτε. Σκέφου Γιάγκο μου ότι ή όδός Πατησιων, μετά τήν περίφημη και πασίγνωστη στάσι Λεβίδη, δέν είχε παρ' περιβόλια και ποϋ και ποϋ κανένα ^{έξοχικό} ~~έξοχικό~~ σπίτι .
- "Αλλως τε αύτά τά περιβόλια δίνανε τά λαχανικά τής 'Αθήνας και τίς όνομαστές πατάτες πού λεγόntonουσαν μάλιστα : Πατάτες πατησιώτικες.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Νάλιστα. Και θυμάμαι τώρα ένα τραγοϋδι τοϋ Μωραϊτίνη γιά τήν πατησιώτικη πατάτα.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Αν τό ξέρης και αύτό Γιάγκο μου, θά σοϋ πω μπράβο.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ

Λέχομαι
~~λεχόμαι~~ τό μπράβο, προκαταβολικώς, γιατί τό ξέρω. Λοιπόν, στά 1918, έδω καί πενήντα πέντε χρόνια, έγινε ό περίφημος αποκλεισμός τής Ελλάδος από τόν γαλλικό καί τόν άγγλικό στόλο. Τά τρόφιμα λείψανε ολοσχερώς καί οι Έλληνες πεινάσανε, ιδίως οι άθηναίοι καί Πειραιώτες. Τότε λοιπόν πού έλειψε τό ψωμί, ή πατάτα πήρε τιμή πανάκριβη καί έφθασε νά πουλιέται τρεῖς καί τέσσερις δραχμές ή δυῶ, ένῶ πρώτα πουλιότανε μέ μιᾶ δεκάρα τήν δυῶ. Τότε λοιπόν ή πατάτα, πήρε τίς τιμές άριστοκρατικοῦ τροφίμου καί σέ μιᾶ ἐπιθεώρησί του, ό Τίμος Μωραϊτίνης έλεγε : Μικρή μου Πατησιώτισσα - Έγινες Παριζιάνα - Έγώ καλέ σ' έπότισα, άμάν - άμάν. Καί σοῦ τραγούδαγα γλυκέ πρωῒ μεσημέρι βράδυ - πώς έχεις δέκα ή δυῶ... Άμάν άμάν !.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

Γιάγνο μου, τί νά σοῦ πῶ ; Νένω κατάπληκτος μπροστά στίς γνώσεις σου γιά τήν παλιή Άθήνα.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ

Έγώ ὄχι, γιατί έχω ὀπ' ὄφει μου τήν καροιμία : Μ' ὅποιον δάσκαλο παθήσης, τέτοια γράμματα θά μάθης... Όμως, ξεπινήσαμε από τήν άπορία μου γιατίν πλατεῖα Άγάων καί βρεθήκαμε στήν πατησιώτικη πατάτα.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

Έχεις ἀπόλυτα δίκαιο. Λοιπόν, έπαι στήν σημερινή πλατεῖα Άμερικῆς πού ήτανε τότε έρημιᾶ, ὀπῆρε ένα περιβολάκι μέ ὄψηλά καί πυκνά φυλλώματα καί παγνάκια γιά τούς ρομαντικούς περιπατητές. Ήτανε ὀλοκληρῶ ταξίδι γιά θά πάγ κανείς στήν πλατεῖα αὐτή, ή μῆλλον σ' αὐτό τό μυστιῶ περιβολάκι...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ

Τώρα κατάλαβα. Καί έπαι θά συχνάζανε τά έρωτικά ζευγάρια...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

Ή μῆλλον, ὅπως τά λέγανε τότε, τά αἰσθηματικά λαθρεμπόρια καί, έν δέν γελιέμαι αὐτήν τήν εἴδηση ὀνομασία τῆς πλατεῖας Άγάμων, τήν εἶχε δώσει σ' ένα του χρονογράφημα ένας δημοσιογράφος, ό Ιωάννης Κουδουλάκης, ό ὀποῖος έτόνιζε ὅτι στήν πλατεῖα τῶν Άγάμων, συχνάζουν μόνον Έγγαμοι πού θέλουν νά κούβωνται από τά μάτια τοῦ κόσμου.

- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ "Ετσι ἐλύθηκε κι' αὐτή μου ἡ ἀπορία... ἔχω βέβαια καὶ ἄλλες ἀθηναϊκὲς ἀπορίες, μὰ αὐτὴν τὴν στιγμή τίς ξεχνῶ...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Νά σοῦ θυμῶσω ἐγὼ μιὰ ἀπορία ποῦ ἀσφαλῶς θά τὴν ἔχῃς.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Δηλαδή ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Εάν σοῦ δώσῃ κανεὶς ραντεβοῦ στὴν πλατεῖα Φιλικῆς 'Εταιρείας θά πᾶς ;
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ 'Ασφαλῶς ὄχι.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Γιατί Γιάγιο ; Γιατί δὲν θά πᾶς ;
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Πῶς νά πᾶω ἀφοῦ δὲν ξέρω ποιὰ εἶναι ἡ πλατεῖα Φιλικῆς 'Εταιρείας καὶ κυρίως δὲν ξέρω ἂν ὑπάρχῃ τέτοια πλατεῖα.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Υπάρχει ἀσφαλῶς καὶ εἶναι μιὰ ἀπὸ τίς πιὸ κεντρικὲς καὶ πιὸ γνωστὲς πλατεῖες τῆς 'Αθήνας.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ ~~Πῶς θά πᾶω~~ 'Ἡ πλατεῖα Φιλικῆς 'Εταιρείας ; ~~Πῶς θά πᾶω~~
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μάλιστα. Χίλιες φορές ἔχεις πάει σ' αὐτὴν τὴν πλατεῖα, εἶμαι βέβαιος. Δὲν ἔχεις πάει ποτέ στό Κολωνάκι ;
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Μὴ μοῦ πῆς ὅτι τὸ Κολωνάκι λέγεται Πλατεῖα Φιλικῆς 'Εταιρείας
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Γιατί νά μὴ στό πῶ, ἀφοῦ αὐτό εἶναι τὸ ἐπίσημο ὄνομα τῆς πλατείας Κολωνακίου. Ὅμως γι' αὐτό ἔχομε νά ποῦμε καὶ ἄλλα πολλά, ἀφοῦ πρῶτα θυμηθοῦμε κανένα παλαιὸ τραγοῦδι ποῦ θ' ἀφήσωμε τὴν ἐκλογή του στὴν Κλειώ.
- ΚΑΛΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ (μὲ συνοδεία πιάνου) Μ' ἔναφε ς... μ' ἔναφες
μ' ἔναφες γειτόνισσα
κακοθρογα δολοφόνισσα
Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Καὶ τώρα νά ποῦμε τὰ ἄλλα ποῦ εἶπες πρὶν ἀπὸ λίγο.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ναί, εἶναι ἄ λ λ α, σχετικὰ ὅμως μὲ τὸ Κολωνάκι καὶ τὴν... ἀγραμματωσύνη τῶν ἐλλήνων.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Τί σχέσι ἔχει ἡ ἀγραμματωσύνη μὲ τὸ Κολωνάκι ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "ἔχει ἐπικρατήσει νά λέγῃ ὁ κόσμος : Πλατεῖα Κολωνακίου... Αὐτὴ ἡ γενικὴ Κ ο λ ω ν α κ ί ο υ εἶναι ἀνύπνουτη καὶ ἀναλφάβητη. Καθαρετουσιανισμὸς ἀπίθανος καὶ φεύτικος. Δὲν ὑπάρχει ὀνομαστικὴ τὸ Κολωνάκιον, τοῦ Κολωνακίου...

- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ** "Έχεις απόλυτα δίκαιο και τό καταλαβαίνω. Δυστυχώς έχει επι-
πρατήσει αυτή ή γενική : Παλατεζα Κουνακίου, όπως και μία
άλλη που είναι ακόμη χειρότερη και μάλιστα επισημοποιημένη
ή πλατεζα Κουνακίου...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** Και Γιάννο μου και καλά που τό θυμήθηκες αυτό. 'Ανοθε έκει :
Παλατεζα Κουνακίου... Τι είναι δηλαδή ; Πώς λέγεται αυτό τό
μέρος ; Τό Κουνακίον του Κουνακίου ;
- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ** 'Αλήθεια τί είναι αυτό τό Κουνακίον ; Τι σοί τοπωνύμιο είναι
αυτό ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** Δέν είναι Κουνακίον, αλλά έκει σ' αυτό τό μέρος είχε τά κτήμα-
τά του κάποιος παλιός άθηναίος Κουνακίης. Τά κτήματα του Κου-
νακίη, όπως και λίγο πιο κοντά ένας παλιός άθηναίος ο Γαργαρέ-
τας είχε κτήματα. Όμως οι νεώτεροι τά κτήματα του Γαργαρέτα
τά ένόμασαν : ή συνοικία της Γαργαρέτας και τά κτήματα του
άθηναίου Κουνακίη, συνοικία Κουνακίου...
- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ** Δέν ξέρω άν όλα αυτά τά χρωστήμε στον σχολαστικισμό παλαιών
δημάρχων ή στην φυσική φθορά που ύφίσταται μία λέξις στά γεί-
λη του λαού με την ε πάροδο των χρόνων. Έω ύπ' όφει μου τά
πασίγνωστα και πλασματικά πατήσια. Ξέρεις γιατί τό μέρος έκεινο
ονομάζεται Πα τ ή σ ι α ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** 'Εγώ ξέρω. 'Εσύ ξέρεις Γιάννο ;
- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ** Για να σε ρωτάω θα πη ότι ξέρω. Λοιπόν, επί Τουρκοκρατίας
σ' αυτήν έκει την περιοχή ήτανε κτήματα σουλτανικά, κτήματα
του Σουλτάνου, ή του Πατισάχ... και άπ' αυτήν την λέξι Πατε-
σάχ, ονομάσθημε ή περιοχή Πατισάχ Πατήσια.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** Ήρθέβο Γιάννο. Τόν έφαγες τόν Καμπούρογλου.
- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ** 'Ασφαλώς δέν τόν έφαγα γιατί είναι πολλά άθηναϊκά πράγματα
που δέν τά ξέρω ακόμη. Λόγου χέρην έχω άκούσει συχνά να λένε
για την Καμαρόπορτα της Βασιλοπούλας... Ποιά ήτανε αυτή ή
Καμαρόπορτα ;

- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Σοβαρά μιλάς Γιάννη ; Δέν ξέρεις ποιά ἦτανε ἡ Καμαρόπορ-
τα τῆς Βασιλοπούλας ;
- ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ Γιὰ νά σέ ρωτᾶω σημαίνει ὅτι δέν τό ξέρω.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ὅπως τό λέει καί ἡ παράξενη αὐτή ὄνομασία. κάποια πόρτα θά
λεγότανε ἢ ἔτσι. Δέν μαντεύεις ;
- ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ Πόρτα ; Ἄ... γιὰ στάσου γιατί ἔχω μιὰ ὑποψία. Πῆπως
ἦτανε ἡ Πύλη τοῦ Ἀδριανοῦ ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μπούμ !...
- ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ Τί μπούμ ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ὅ βρήκες Γιάννη.
- ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ Ὅστε ἡ Πύλη τοῦ Ἀδριανοῦ ὀνομάστηκε Καμαρόπορτα τῆς Βασι-
λοπούλας. Γιατί ὅμως ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Δέν ὑπάρχει ἀπάντησις σ'αὐτήν τήν ἀπορία. Σκέψου ὅτι ὁ ρω-
μαῖος αυτοκράτωρ Ἀδριανός, ἦρθε στήν Ἀθήνα γύρω στόν δεύ-
τερο αἶώνα μετά Χριστόν. Ἀπό τότε πέρασαν κάπου χίλια ἑξα-
κόσια χρόνια ἕως τήν ἀπελευθέρωσι τῆς Ἑλλάδος καί μέσα ἐκεῖ
σ'αὐτό τό τεράστιο χρονικό διάστημα, πέρασαν ἀπό τήν Ἀθήνα
Ρωμαῖοι, Φράγκοι, ἄραβες κουρσάροι καί Τούρκοι. Εἶναι πολύ
φυσικό λοιπόν μέσα στό πνευματικό σκοτάδι τόσων εἰώνων, νά
λησμονῆται ἡ Ἱστορία καί νά γεννιοῦνται παραμύθια καί
θρύλοι.
- ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ Ἀσφαλῶς εἶμαι φυσικό. Καί πιστεύω ὅτι κάποιο παιδί, βλέ-
ποντας αὐτήν τήν μεγαλοπρεπέστατη Πύλη νά ρώτησε τόν παππού
του : Τί εἶναι αὐτή ἡ πόρτα παπού ; Καί ὁ παπούς τοῦ 1500
ἢ 1600 νά ἀποκρίθηκε : Ἀπ'ἐδῶ παιδί μου πέρασε μιὰ πεντά-
μορφη καί δοξασμένη βασιλοπούλα... ἔτσι ἡ Πύλη τοῦ Ἀδρια-
νοῦ, μέ τήν καμάρα ποῦ σχηματίζει πῆρε τό ὄνομα Καμαρόπορτα
τῆς Βασιλοπούλας. Καί πῶς ἀποκαλύφθηκε ὅτι αὐτή εἶναι ἡ
Πύλη τοῦ Ἀδριανοῦ ;

- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Όταν ή 'Αθήνα έγινε πρωτεύουσα τής Νεωτέρας 'Ελλάδος επί "Όθωνος, στά 1834, μία από τίς πρώτες του φροντίδες ήτανε νά διορίση "Έφορο 'Αρχαιοτήτων καί αυτό κατά συμβουλήν του πατέρα του του Λουδοβίκου βασιλέως τής Βαυαρίας, πού ήτανε γνωστός 'Αρχαιολάτρης καί ποιητής. Τόν αποκαλούσεν όλη ή Εύρώπη "Έστεμμένο Ποιητή.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Αυτό τό ξέρω. Καί ξέρω επίσης ότι πρώτος Έφορος 'Αρχαιοτήτων διορίσθηε ό 'Αρχαιολόγος Πεττάκης.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Πάλιστα, ό Κυριϊκος Πεττακης πού εΐχε σπουδάσει 'Αρχαιολογία στό Βερολίνο καί κυρίως στό Παρίσι. Αύτός λοιπόν ό Πεττάκης απειάλυφε μία 'Επιγραφή στήν Καμαρόπορτα τής Βασιλοπούλας καί εδιδάβασε : Αϊ ό'είσιν 'Αδριανού καί ούχι Θησέως πόλις
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Καί Έβγαλε τό συμπέρασμα ότι αυτή ή Καμαρόπορτα τής Βασιλοπούλας όπως Έλεγε ό 'Αθηναϊός Θρυσλος, ήτανε ή πύλη, τό μνημεϊο πού ΐστησεν οί 'Αρχαϊοί 'Αθηναϊοί, όταν Έφθάσε ό αυτοκράτωρ 'Αδριανός στήν 'Αθήνα, χίλια έπτακόσια χρόνια πριν.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Όμως γι' αυτό τό ζήτημα Έχω μία δική μου θεωρία πού θα σου τήν αναπτύξω, άφού πρώτα θυμηθοϋμε κανένα παλαιό 'Αθηναϊκο ρομαντικó τραγοϋδι...
- ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ (μέ συνοδεία πιάνου) Γιατί νά σε γνωρίσω...
Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Καί τώρα περιμένω τήν δική σου θεωρία. "Εχεις αντίρρηση μήπως ότι δέν εΐναι αυτή ή πύλη του 'Αδριανού ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Για τ' όνομα του θεοϋ. Δέν εΐνα τέτοιο πράγμα. Μπορεί νά εΐμαι 'Αρχαιος, μά δέν εΐμαι 'Αρχαιολόγος. 'Η θεωρία μου Έχει σχέσηι μέ τήν ΐενομανία των 'Αθηναϊων. Κατηγοροϋμε τούς 'Αθηναϊους καί τώ ρα καί παλαιότερα γιά ΐενομανία. Σήμερα πίνουμε ούϊσιν κατά νό ρον από ΐενομανία, έλλοτε σέ χρ'νια παλαιότερα, οί κοσμικέσ μαϊ έκδηλώσεις, μαστίχα προλονζέ, τέϊον ράουτ, τό τυρί πού γίνεται φ ο ν τ ύ, εΐναι όλες από μίμησι ΐενηϊων έκδηλώσεων...

